

اولین همایش ملی معماری، مرمت، شهرسازی و محیط زیست پایدار ۲۸-شهریور ۱۳۹۲

طراحی شهری در بستر توسعه پایدار: بررسی تاثیر ویژگیهای کالبدی فضا در ارتقاء کیفیت حضور پذیری در مراکز محلات. مطالعه موردی: محله ی آقاجانی بیگ شهر همدان

کیانا جاسم پور^۱، محمدرضا خطیبی^۲

^۱ کارشناس ارشد طراحی شهری. دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان   پست الکترونیکی: Kianajasempoor@yahoo.com

استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین   پست الکترونیکی: khatibimohammadreza@gmail.com

این مقاله مربوط به رساله با عنوان: بررسی تاثیر ویژگیهای کالبدی در ارتقاء تعاملات اجتماعی و ایجاد قرارگاه های رفتاری در محلات از دیدگاه طراحی شهری مطالعه موردی محله ی آقاجانی بیگ همدان می باشد که در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۹ دفاع شده است.

چکیده

در حالی که توسعه ی پایدار شهری بخش عمده ای از ادبیات شهرسازی سالهای اخیر را به خود اختصاص داده است، پرداختن به اصول و معیارهای توسعه ی محله ای پایدار هنوز نیازمند تحقیق و پژوهش فراوان است و از آنجا که محلات کانون سکونتگاه انسانی در شهرها هستند، نگاه به نقشی که محله می تواند در احیای همبستگی اجتماعی بر عهده داشته باشد، حائز اهمیت است. هدف از این مقاله شناخت اصول و معیارهای لازم برای حضور بیشتر افراد در مراکز محلات و در سطحی فراتر دستیابی به پایداری اجتماعی در مقیاس محلی است. مسئله ی اساسی این است که چگونه می توان با ارتقاء کیفیت سازمان فضایی در طراحی، موجب حضور بیشتر افراد در محله و بهبود تعاملات بین آنان شد؟ این مقاله از نظر ساختار از دو بخش اصلی تشکیل شده است، بخش نخست به مطالعه ی نظری موضوع می پردازد و شامل مباحثی چون مفاهیم مربوط به توسعه ی پایدار با تاکید بر پایداری اجتماعی، تعریف مولفه های توسعه ی پایدار اجتماعی، مفهوم اجتماعی فضا با تاکید بر میدان محلی و... می پردازد و در بخش دوم با تحلیل اطلاعات بدست آمده و تدوین جدول SWOT در یک نمونه موردی به ارائه ی اصول و رهنمودهایی در جهت رسیدن به سازمان فضایی مطلوب به منظور حضور پذیر کردن فضا پرداخته شده است.

کلید واژه: توسعه ی محله ای پایدار ، سازمان فضایی، همبستگی اجتماعی ، پایداری اجتماعی، سکونتگاه انسانی، مراکز محلات.